

УДК 821.111–21 Марло.09

В.В. Георгієвська

ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ П'ЕСИ КРІСТОФЕРА МАРЛО «ПАРИЗЬКА РІЗАНИНА»

Аналіз творчості Крістофера Марло привертає увагу до невивченої в українському літературознавстві спадщини англійського драматурга, що сприяє кращому розумінню доби Відродження в цілому. У статті порушується проблема жанрової своєрідності п'єси англійського письменника доби Відродження Крістофера Марло. Досліджуються соціо-культурні події доби та їх вплив на драматургію письменника.

П'єса Крістофера Марло «Паризька різанина» («The Massacre at Paris») 1593 р., є останнім драматичним твором письменника. Хронологічно п'єса відноситься до кінця кар'єри К. Марло та тісно пов'язана за жанровими особливостями, тематикою з іншими двома п'єсами драматурга «Едуардом II» (1592 р.) та «Мальтійським євреєм» (1589 р.). Фабула, на перший погляд, здається простою і обертається навколо історичної події, яка відбулася 24 серпня 1572 р. – Варфоломійської ночі, жакливого розправи католиків із гугенотами.

Кривава Варфоломійська ніч 1572 р., яка почалася в Парижі і продовжилася ще більш криваво у провінціях – є одним із горезвісних звірств європейської історії (день коли тисячі протестантів були вбиті в результаті жорстокого раптового нападу). В Англії XVI ст. соціо-культурні події були майже ідентичними, тому не дивно, що драматург обрав сусідню країну для сюжету п'єси. Країну із середини руйнували постійні релігійні суперечки і страх католицької

зради та помсти, масові вбивства у сусідній країні стали зловісним попередженням про спалах насильства і обману, який можна було б очікувати в рідній Англії.

Вчені, Пола Кохера та Джулія Бріггс, які досліджували сучасні джерела п'єси (в основному протестантські памфлети) відмічають, наскільки кропітку роботу, щодо обробки подій і суджень, виконав К. Марло [8, с. 100].

Дослідники, що займалися вивченням творчості письменника, такі як А. Парфьонов [5], Н. Мікеладзе [4] розглядають цей твір як трагедію. Зарубіжні дослідники Е. Бартел [6], Д. Коул [7], Л. Едінбург [8] у свою чергу відносять за жанровою своєрідністю п'єсу до трагедії *De casibus*, відзначаючи вплив філософії Н. Макіавеллі на драматурга.

Слід зосередитись на дослідженні жанрової своєрідності п'єси К. Марло «Паризька різанина», з'ясувати чим зацікавив письменника образ герцога де Гіза та тогочасні події у Франції.

За О. Галичем: «Трагедія – це драматичний твір, що ґрунтується на гострому, непримиренному конфлікті особистості, яка прагне максимально втілити свої творчі потенції, і об'єктивною неможливістю їх реалізації» [1, с. 304].

К. Марло трансформує жанр трагедії, об'єднуючи у п'єсі родові ознаки драми та епосу. До трагедії письменник привносить тип сюжету з новели, запозичуючи також і тип героя *De casibus*, який дає простір для реалізації освітніх ідей письменника.

П'єсу К. Марло «Паризька різанина» за жанром слід віднести не до трагедії, а до драматичної хроніки. На думку Ю.І. Коваліва, драматична хроніка (грец. *drama*: дія, сценічний твір і *chronica*: літопис) – жанр епічної поеми, у якому надається перевага довільному художньому тлумаченню часопросторових феноменів... Органічне поєднання специфічних ознак драми та епосу зумовлювало відповідні зміни у композиції: безліч дійових осіб, умовних форм, свідомої деформції історичних подій» [2, с. 303].

Слід пояснити, що *De Casibus Virorum Illustrium* (про долі відомих людей) – це твір, який складається із 56 біографій, написаний

флорентійським поетом Джованні Боккаччо (1313–1375 рр.), латиною, у вигляді моральних історій падінь відомих людей.

De Casibus – це енциклопедія історичних біографій та частина класичної традиції історіографії, де йдеться про долю і лиха відомих людей, починаючи з біблійного Адама, узагальнений образ стародавніх людей та людей часів Дж. Бокаччо. Робота письменника виявилась настільки успішною, що породила явище, яке згодом почали називати «Трагедією De Casibus».

Цей тематичний тип повісткування пов'язаний із традицією літературних творів про відомих людей, які не тільки зображують біографічні відомості, але аналізують їх моральні чесноти. Дж. Боккаччо розповідає про біографії відомих людей, які були на піку щастя і раптово, що зумовлюється жанром новели, стали нещасними, коли вони менше за все на це очікували.

За жанром «Паризька різанина» відноситься до драматичної хроніки з елементами трагедії De casibus. Це дає змогу драматургу скоротити часові проміжки та виокремити найголовніше в тогочасних історичних подіях. Трагедія De casibus передбачає зображення падіння великих людей. К. Марло робить падіння герцога де Гіза досить природним, саме тому може здатися на перший погляд, що просто перебіг тогочасних подій призвів до цього. Колосальна робота при підготовці до написання трагедії надає легкості та вільного поводження глядача та читача серед тогочасних кривавих історичних подій.

Філософія Н. Макіавеллі була досить популярна у Європі XVI ст., але невірне трактування її призвело до заниження ідей самого філософа. Сильна людина при владі, тотальний контроль над населенням, повна покора людей та прагнення досягнути своїх цілей, не звертаючи уваги на перешкоди, втілювалися К. Марло у образі герцога де Гіза, який став уособленням люті, жорстокості та безпринципності.

Трансформація жанру трагедії, що простежується у привнесенні типу героя De casibus із новели Дж. Боккаччо, що на ідейному рівні розкриває філософію Н. Макіавеллі – є інструментами, якими К. Марло створив ще один неперевершений твір англійської літе-

ратури доби Відродження. П'єса «Паризька різанина» є сполучною ланкою між двома іншими п'єсами драматурга: «Мальтійським єврем» та «Едуардом II». За потужністю та динамікою вона їм не поступається. Щільне викладення історичних фактів створюють ілюзію повного занурення у події ренесансної Франції: кривава боротьба за владу, повна байдужість до долі простих людей та до долі країни, що призводять до фінансового та культурного колапсу пояснюють глядачу причини і наслідки дій можновладців. Постійні конфлікти Англії та Франції ототожнили дві нації і події у сусідній країні, особливо такі криваві, які не могли не вплинути на свідомість англійців та на перебіг їх власної історії.

Цей твір не стає винятком і драматург вплітає в нього елементи *De casibus*, коли реалізовує філософію Н. Макіавеллі, що дає драмі нове звучання.

Один із небагатьох критиків Пол Кохер при аналізі творів К. Марло не виокремлює їх із контексту доби та зазначає, що для усвідомлення величчя та глибини таланту драматурга слід зануритись в сучасну йому добу, досягнути та виділити події, які мали безпосередній вплив на митця. У статтях 1941–45 рр. він детально описує контекст, обставини у яких творив К. Марло. Для аналізу п'єси «Паризька різанина» саме такий підхід дає можливість вірного та найбільш точного вивчення твору [8, с. 70].

Однією із центральних дійових осіб у п'єсі є герцог Гіз. Йому відведена роль підступного злодія, який, згідно тексту, є ініціатором різанини. Під час вбивства вченого Рамуса Гіз поводить себе як Бог: «Овва! Мужуку ви дозволяєте так вільно говорити, / Замість того, щоби направити у пекло...» [9, с. 11].

У більшості п'єс драматурга уособленням зла буває тільки один герой – інші дійові особи служать тлом, іноді комічним, іноді трагікомічним. Використання К. Марло історичної постаті герцога де Гіза дає можливість утворити художній образ, в якому сконцентрований суспільний негатив, що відкриває простір для просвітництва. Трагедійний конфлікт розгортається всередині самого персонажа. Герцог де Гіз розуміючи свою мізерність ніби потопаючий хапається

за владу, вбивства та насильство, сподіваючись, що зможе сцілити цим своє «его». К. Марло створює художній світ, до якого не можна поставитися байдуже. Повне занурення глядача у п'єсу, співчуття або огида, у будь-якому випадку небайдужість до персонажа, дають драматургу свободу дій. К. Марло протягом всього твору не вживає жодного зайвого слова, ніби побоюючись згаяти дорогоцінну увагу читачів.

Риси жанру драматичної хроніки виявляються у зображенні К. Марло історичних подій, які втілюються у діалогах дійових осіб.

Сюжет твору розгортається у XVI ст., і сам письменник є сучасником зображуваних у п'єсі подій. П'єса містить посилання на Армаду, смерть Генріха III, короля Франції, яка трапилася 2 серпня 1589 р., і Сикста V (17 серпня 1590 р.). За Дж. Хенслоу, вона була поставлена вперше в січні 1593 р., і тому можна зробити висновок, що вона є останнім твором драматурга (1592 р.). Драматична хроніка К. Марло «Паризька різанина» пояснює англійському суспільству того часу причини та наслідки 24 серпня 1572 р.

К. Марло свідомо прискорює перебіг історичних подій у цій п'єсі. П'єса складається із низки сцен, дуже стислих, більшою частиною, з викладенням ряду історичних подій, які відбулися у Франції під час правління Карла IX та Генріха III. Матеріал для першої частини п'єси драматург запозичив із коментарів Жана де Серра, переведених англійською мовою 1574 року і іншої праці того ж автора у співавторстві із Колінії, перекладених 1576 року. Подальшу інформацію після приходу до влади Генріха III драматург отримував із тогочасної преси та пліток. Якщо брати до уваги певне відношення драматурга до Таємної Ради, то стає зрозумілим його детальна обізнаність у державних справах.

Використовуючи тільки репліки персонажів, К. Марло дає глядачу чітке уявлення про кожну дійову особу у п'єсі, її характер, зовнішність, ставлення до подій у країні.

Перед початком різанини К. Марло розкриває жорстокість герцога Гіза, коли він збирає своїх спільників та наказує їм присягнути йому та католицизму у вірності: «Анжу, Дюмен, Гонзаго Рец, присягніть / Срібним хрестом на шоломах ваших / До ерсі причетних

всіх вбивати» [6, с. 7]. Він із спільниками вирішують вбити першого адмірала, але простого вбивства їм замало, і вони знущаються над тілом померлого: «...Як починати різанину цю, / Не вбивши в ліжку адмірала, / Голову та прапорonoсця лютеран?... / Так викини його через вікно... / О підлий виродок Шатільонів, / Голова та прапорonoсець протестантів, / ... не врятував тебе твій бог, і топчу / Я, герцог Гіз, твоє холодне тіло!» [9, с. 8].

Жорстокість Гіза К. Марло впроваджує у тому, як він керує різаниною, пильнуючи за спільниками. Він легко і не вимушено цитує Біблію, під час вбивств використовує її як аргумент для своїх дій: «...Вбивайте! Вбивайте! Вбивайте! / Хапайте всіх, щоб жоден врятуватися не зміг! Смерть гугенотам!... Святе Письмо нас вчить: «Любити ближнього свого!» (заколюючи Лорана)» [9, с. 9].

Приблизно першу половину п'єси К. Марло присвячує опису події, яка зображується як задум герцога де Гіза. Доказом цього є вмиле керування герцогом людьми під час вбивства окремих невинних протестантів: «Накажи дати постріл з вежі, Монсоро. / Нехай, почувши сигнал, / На вулицю виходять наші люди, / Потім вдар на сполох, і нехай різанина почнеться». «Tuez! Tuez! Tuez! (Вбивайте! Вбивайте! Вбивайте!) / Хапайте всіх, щоб ні один не врятувався! / Смерть гугенотам!» [9, с. 9].

Інша частина п'єси – дещо прискорений опис наступних сімнадцяти років, у тому числі, смерті короля Карла, прийняття престолу Генріхом III, вбивство Гізом коханця своєї дружини, зростаючий конфлікт між королем і Гізом, який призвів до вбивства герцога і його брата кардинала і, нарешті, подвійна смерть короля Генріха III і його брата. У сукупності вісімнадцять насильницьких смертей на сцені можуть здатися не дуже чисельними при зіставленні статистики фактичної різанини, але театральне враження від стількох жертв, яких витончено труять, душать, стріляють, складається у, свого роду, візуальну гіперболу, яка виконує не тільки освітню функцію, але й є трагікомічною пародією реальності XVI ст.

Під панорамою інтриг і кровопролиття, можна виділити принаймні три моделі інтерпретації історичних подій, які є характерни-

ми для трагедії *De casibus*. По-перше, вже розповсюджена в історичних джерелах думка, що події подаються як свідчення католицької змови проти протестантизму у всьому світі. Друге випливає із схеми трагедії *De casibus*, яка дає можливість простежити падіння видатної особистості – герцога де Гіза – амбітного персонажа, який застосовує насильство до своїх супротивників, тільки щоб зустрітися з власною смертю в кінці кінців. Третя, більш властива драматургії К. Марло, зіставлення амбіцій персонажа з невідворотним насильством на шляху до мети. Кмітливість персонаж використовує, щоб прославити себе і знущатися над своїми жертвами, відкриваючи, таким чином, іронічну чарівність із нелюдськими наслідками самовизначення незвичайної людини: «Навпаки, тут мені дихається легко. / Жбурніть труп у канаву, панове. / (Наближені знімають і забирають труп адмірала) / Мені стало, моя королево, відомо, / Що сотня протестантів цей ліс / Своєю святинею обрала. / У них тут місце щоденних зустрічей, / І тут я їх мечем зустріну» [9, с. 14].

Від першого до останнього слова у п'єсі герцог де Гіз зневажає своїх супротивників і жертв. Протягом усього сюжету він на рівні ідей є носієм філософії Н. Макіавеллі, хибне трактування якої було досить популярним в Англії XVI ст. Цією безкомпромісною позицією герцог підписує собі смертний вирок та налаштовує короля проти себе. Вбивство Гіза дає можливість протестантам на короткий час отримати перевагу та висловити рішуче свою позицію: «Ні, Цезар ні перед ким не відступає: / Лише тих, хто низький, смерть доводить до тремтіння. / Ви – мужлани, я ж – герцог Гіз і поглядом / Звик в таких, як ви лякати ... / Здається вбитий я» [9, с. 26]. Тріумф Гіза у п'єсі умовний. Все, що він планує, завершується успіхом, він не несе покарання за свої злочини і насолоджується своєю безкарністю. Але з моменту приходу до влади Генріха Наваррського влада Гіза поступово сходить нанівець.

К. Марло ставить герцога де Гіза в один ряд із персонажами інших своїх п'єс, такими як Варавва, Мортімер Молодший, Едуард II, які зберегли вірність своїй позиції та нещадність до ворогів до кінця. Гіз пишається своїми вчинками і, відповідаючи на пораду одного зі

своїх вбивць, каже: «Геть! Перед Богом я не винен, / А короля просити мені не пристало. / Ах, чому я не можу воскреснути / Або стати безсмертним, щоб помститися!...» [9, с. 26].

Образ герцога де Гіза не деградує як образ короля Едуарда II. Він залишається вірним своїй позиції до кінця, але трансформується морально. Стільки крові та насильства роблять його монстром без почуттів, який ладен вбити всіх на своєму шляху до влади та грошей. Цей образ є яскравим прикладом так званої жорстокої енергії, яка руйнує все на своєму шляху, і, навіть власне себе

Драматург не спростовує, а, навпаки, підкреслює жах різанини Варфоломійівської ночі. Один із убивць обурюється, коли його жертва наважується звернутися до Христа, не вдаючись до посередництва святих: «Як, негідник? Ти смів звернутися до Христа, / Минаючи всіх угодників господніх? / Чим поганий святий Яків, мій патрон? / Йому молися!» [9, с. 10].

Із вище сказаного виходить атипове використання К. Марло драми. Драматург у своїй п'єсі, як і в інших творах, не вказує, як глядач висловлює свою думку про дійових осіб та персонажа. Так, окремий персонаж вирізняється серед інших, що дає можливість автору говорити через нього з глядачем. Шлях до влади та великих грошей не буває простим, не буває безкровним, не буває красивим. Гіз – викликає відверто негативні емоції – спонукає замислитися, а чи варто настільки бажати влади, щоб, не досягнувши її, померти у канаві? Драматург протягом всього тексту веде свого читача, не вказуючи при цьому шлях. Можливо, популярність п'єси драматурга була і в тому, що вони спонукали простих людей думати, думати самим, оскільки вирішувати та обирати шлях самостійно, без вказівок можновладців, було рідкістю у XVI ст.

Отже, назва п'єси К. Марло «Паризька різанина» красномовно свідчить про політичні процеси, які відбулись у Франції того часу. Криваві ріки текли по всій країні, вбивство сина матір'ю, брата братом були настільки звичними, що ніхто не замислювався над іншими варіантами вирішення проблем. «Немає людини – немає проблеми» – під таким гаслом керували Францією тогочасні королі, не усвідом-

люючи, що у такий спосіб вони не вирішують свої проблеми, а збільшують їх.

Протестант Генріх Наваррський присягається помститися Риму, тим самим беручи на себе відповідальність відплатити за вбивство Генріха III та винищення тисячі протестантів.

Гіз виступає в п'єсі титаном зла, тоді як Генріх Наваррський із повною відсутністю мужності та стійкості лідера, іноді взагалі виступає як слабкий воїн, позбавлений хитрості супротивника.

Постійна зміна пріоритетів між дійовими особами дає можливість драматургу змінювати думку глядача, тим самим показуючи мінливість політичної і релігійної ситуації в країні та її залежність від натовпу.

Образ герцога де Гіза є логічним, але більш цивілізованим, продовженням Варавви із п'єси «Мальтійський єврей». Найжорстокіші вчинки герцога задовольняють попит натовпу та допомагають визначитися із власними симпатіями.

У «Паризькій різанині» різниця між католиками і протестантами, еретиками і віруючими, за іронією долі стає розмитою: останньою реплікою протестантів є обітниця кривавої помсти. Генріх III (герцог Анжуйський) фактично перетворюється на протестанта. Поранений він присягається знищити Папу.

Історичні події у сусідній драматургу країні ніби співпрацюють із К. Марло. Риси трагедії виявляються у гострому конфлікті між католиками та протестантами, ідеально підходить для заохочення співвітчизників до нової віри (протестантизму).

Таким чином, у «Паризькій різанині» простежуються риси драматичної хронічки, трагедії та елементи *De casibus*. Це дає змогу драматургу скоротити часові проміжки та виокремити найголовніше в тогочасних історичних подіях. Трагедія *De casibus* передбачає зображення падіння великих людей. К. Марло робить падіння герцога де Гіза досить природним, саме тому може здатися, на перший погляд, що просто перебіг тогочасних подій призвів до цього.

Невірне трактування філософії Н. Макіавеллі призвело до низки творів на цю тему. Не обійшов своєю увагою це і К. Марло. Зроби-

ти все заради досягнення мети – це стає ідеєю твору письменника. Ніщо не може перешкоджати персонажу на шляху до омріяної цілі. Герцог де Гіз стає заручником власних переконань, які і призводять врешті решт до його смерті.

Художні образи у п'єсі надзвичайно витончено передають задум драматурга. Королева, герцог де Гіз, король та решта придворних дають змогу читачеві поглянути на сучасні їм історичні події під іншим кутом зору. Варфоломійська ніч є продуктом амбіцій та обожнення власного «єго» герцогом де Гізом. Хибний шлях, по якому він пішов, викликав розправу та вбивство сотень невинних людей.

Зіткнення протестантів та гугенотів призвело до кривавої розправи над останніми. Релігійна сутичка, яка мала б залишитися вирішеною вже після весілля на початку п'єси, не тільки культивується, а й обирається головним приводом до різанини самим герцогом де Гізом.

Наукове дослідження може бути продовжене у вивченні системи наративів у п'єсах драматурга.

Література

1. Галич О. Теорія літератури: [Підручник] / О. Галич, В. Назарець, С. Васильєв – К.: Либідь, 2008. – 488с.
2. Літературознача енциклопедія / [авт.-уклад. Ю.І. Ковалів]. – Т. 1. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 608с.
3. Літературознача енциклопедія / [авт.-уклад. Ю.І. Ковалів]. – Т. 2. – К.: ВЦ «Академія», 2007. – 624с.
4. Микеладзе Н.Э. Шекспир и Макиавелли: тема «макиавеллизма» в шекспировской драме / Микеладзе Наталья Эдуардовна. – М.: «ВК», 2005. – 492 с.
5. Парфенов А.Т. Кристофер Марло / Парфенов Александр Тихонович. – М.: Художественная литература, 1964. – 221 с.
6. Bartel E. Critical Essays on Christopher Marlow / Emily Bartel. – N.Y.: Twayne Press, 1997, 240 p.
7. Cole D. Christopher Marlowe and the Renaissance Tragedy / Douglas Cole. – London: Cambridge University Press, 1995. – 119 p.
8. Edinburg L. Christopher Marlowe, Renaissance Dramatist / Lisa Edinburg. – London: University Press, 2008. – 179 p.

9. The Complete Works of Christopher Marlowe, Vol. II. – London: Benediction Classics, 2012. – 274 p.

Анотація

В.В. Георгієвська. Жанрові особливості у п'єсі Крістофера Марло «Паризька різанина».

П'єса Крістофера Марло «Паризька різанина» («The Massacre at Paris») 1593 р., є останнім драматичним твором письменника. К. Марло трансформує жанр трагедії, об'єднуючи у п'єсі родові ознаки драми та епосу. До трагедії письменник привносить тип сюжету з новели, запозичуючи також і тип героя De casibus, який дає простір для реалізації освітніх ідей письменника.

Використовуючи тільки репліки персонажів, К. Марло дає глядачу чітке уявлення про кожну дійову особу у п'єсі, її характер, зовнішність, ставлення до подій у країні.

Від першого до останнього слова у п'єсі герцог де Гіз зневажає своїх супротивників і жертв. Протягом усього сюжету він на рівні ідей є носієм філософії Н. Макіавеллі, хибне трактування якої було досить популярним в Англії XVI ст.

Художні образи у п'єсі надзвичайно витончено передають задум драматурга. Королева, герцог де Гіз, король та решта придворних дають змогу читачеві поглянути на сучасні їм історичні події під іншим кутом зору. Варфоломіївська ніч є продуктом амбіцій та обожнення власного «єго» герцогом де Гізом. Хибний шлях, по якому він пішов викликав розправу та вбивство сотень невинних людей.

Ключові слова: К. Марло, трагедія, De casibus, драматична хроніка.

Аннотация

В.В. Георгиевская. Жанровые особенности в пьесе Кристофера Марло «Парижская резня».

Пьеса Кристофера Марло «Парижская резня» («The Massacre at Paris») 1593 г., является последним драматическим произведением писателя. К. Марло трансформирует жанр трагедии, объединяя в пьесе родовые признаки драмы и эпоса. К трагедии писатель привносит тип сюжета из новеллы, заимствуя также и тип героя De casibus, который дает простор для реализации образовательных идей писателя.

Используя только реплики персонажей, К. Марло дает зрителю четкое представление о каждом действующем лице в пьесе, ее характере, внешности, отношении к событиям в стране.

От первого до последнего слова в пьесе герцог де Гиз презирает своих противников и жертв. На протяжении всего сюжета он на уровне идей является носителем философии Н. Макиавелли, ложная трактовка которой была довольно популярна в Англии XVI в.

Художественные образы в пьесе чрезвычайно изящно передают замысел драматурга. Королева, герцог де Гиз, король и остальные придворных позволяют читателю взглянуть на современные им исторические события под другим углом зрения. Варфоломеевская ночь является продуктом амбиций и обожания собственного «его» герцогом де Гизом. Неверный путь, по которому он пошел вызвал расправу и убийство сотен невинных людей.

Ключевые слова: К. Марло, трагедия, De casibus, драматическая хроника.

Summary

V.V. Georgievskaya Genre features in a play by Christopher Marlowe «The Massacre at Paris».

A piece of Christopher Marlowe «The Massacre at Paris» written in 1593, is the latest dramatic work of the writer. K. Marlow transforms tragedy genre, combining in a play generic features of drama and epic. The writer brings into tragedy the plot type of a short story, borrows a type of hero De casibus, which provides space for educational ideas of the writer.

Using the characters speech, K. Marlowe gives the viewer a clear idea of each character in the play, his character, appearance, attitude to the events in the country.

From the first to the last word in the play the Duke de Guise despises his opponents and victims. Throughout the story he is a bearer of ideas of philosophy of Machiavelli, a false interpretation of which was quite popular in England in the XVI.

Artistic images in the play convey the idea of the playwright extremely elegantly. The Queen, the Duke of Guise, the king and the rest of the court allow the reader to have a look at their contemporary historical events from a different angle. St. Bartholomew's Day massacre is a product of his own ambition and adoration «ego» of Duc de Guise The wrong way that he took caused violence and the killing of hundreds of innocent people.

Keywords: tragedy, De casibus, dramatic chronicle.